

Bemutatjuk a British Councilt

A British Council rövid története

A British Council rövid ideig már működött Magyarországon a II. világháború után, de 1950-ben bezáratták, és csak 1963-ban térhettünk újra vissza a Brit Nagykövetség kulturális szekciójaként. Tevékenységünket a háromévenként kötött kulturális megállapodás szabályozta, amelyben meghatározták a következő időszakban folytatandó tevékenységünk volumenét, ugyanakkor a magyar kormány bizottság útján „jelölte ki” azokat, akik ellátogathattak Nagy-Britanniába.

A beleszólás mértéke természetesen a magyar-brit kapcsolatok alakulásával együtt változott, és 1980-ra már meglehetősen szabadon dönthettünk strukturális kérdésekben is. Sokan látogatták a Követség régi épületében székelő könyvtárunkat. A Követségen rendezett eseményeken pedig számos olyan nyugatbarát magyar vett részt, aki szívesen találkozott a hozzá hasonló, „más-ként gondolkodó” magyar értelmiségi körökkel.

Az 1987-ben kötött kulturális megállapodás idejére a két kormány közötti kapcsolat olyannyira pozitívvá vált, hogy határozat született arról, hogy a British Council saját jogán visszatérhet Magyarországra. A határozat rendelkezett egy, a British Council és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság (OMFB) által beindítandó közös Tudományos és Technikai Programról, valamint egy nagy-britanniai magyar intézet felállításáról is.

Az új épület

1991-ig tartott, míg a British Council végre otthonra lelt – részben az 1989/90 évi nagy horderejű politikai változásoknak köszönhetően – a Benczúr utca 16. szám alatti házban, amely korábban a Kubai Nagykövetség épülete volt.

Amikor 1991 augusztusában Magyarországra érkeztem, hogy betöltssem a British Council igazgatói tisztjét, egy viszonylag nagy, eléggé megviselt épület fogadott, benne sok-sok rajzzal arról, hogyan *kellene* kinéznie a háznak. A rekonstrukciónak 1992 márciusára, a nyelviskola megnyitására kellett befejeződnie. Az angol építészek, az angol építési vállalkozó és a főleg magyar munkások csodát műveltek 1991 telén, s így már 1992 január végén átköltözhattünk a követség épületéből új irodáinkba, február elején pedig beiskoláztuk az első 300 hallgatónkat is. Hát így kezdődött.

Azon a tavaszon az Angol Nemzeti Balettegyüttes anyagi segítségünkkel éppen magyarországi turnéra jött, és patrónusuk, őfelsége a Walesi Hercegnő

is budapesti látogatást tett. Így történt, hogy Göncz Árpád köztársasági elnök úr és a Hercegnő együtt avathatta fel új székházunkat 1992. március 24-én.

Tevékenységünk

Új otthonunkban végre megkezdhattuk a tanítást. Ez persze csak egyike volt mindannak a tevékenységnek, amelyeket már korábban elindítottunk. Már 1988-ban felvettünk egy munkatársat, aki mint „English Language Officer” (az angol nyelv felelőse) felügyeli és irányítja az angol nyelvtanárokkal tartott egyre erősödő kapcsolatainkat. 1990-ben egy újabb londoni státusszal gyarapodtunk, valamint a magyarországi dolgozóink számát is növeltük, hogy kialakítsunk egy olyan osztályt, amely kézben tartja azokat az oktatási programokat, amelyeket a Know How Alap, a Világbank és a PHARE program is támogat. 1992-ben már a művészeti, könyvtári és információs, oktatási, tudományos, környezetvédelmi, stb. programjainkat terveztük, hogy az új épületben minél frissebben tudjunk reagálni a körülöttünk egyre gyorsabban változó világ kihívásaira.

Az angol nyelv és az angol kultúra tanítása

1991-ben Nagy-Britannia kormánya úgy döntött, hogy a Know How Alapot, amelynek célja kétoldalú segítségnyújtás a piacgazdaságra való áttérés folyamatában, kiegészíti egy olyan alappal, amely az angol nyelv tanítását hivatott támogatni a „volt KGST”-országokban. A Magyarországon működő British Council munkatársai azonnal tárgyalóasztalhoz is ültek a Művelődési és Közoktatási Minisztérium (MKM) képviselőivel és tanácsadóival, hogy eldöntsék, hogyan lehet az öt évre tervezett pénzt a leghatékonyabban olyan projektmokra felhasználni, amelyek rövid idő alatt változást hoznak. A tárgyalások eredményeképpen négy ilyen projektum került kidolgozásra.

Angoltanárok képzése

A legégetőbb probléma az volt, hogy nem volt elég szakképzett angoltanár Magyarországon, minthogy az 1989/90 évi események és Magyarország Nyugat felé történt nyitása következtében óriási kereslet támadt jó angoltanárok iránt.

A kereslet kielégítésére a British Council angliai szakrészlegeinek támogatásával, szoros együttműködésben az MKM-mel, valamint magyar tanárképző szakemberekkel elkezdett kidolgozni egy új módszert az általános és középiskolai tanárok képzésére. Két egészen új programot fejlesztettek ki, amelyek a gyakorlati tanítási készségekre helyezték a hangsúlyt. Az egyik az *ELTSUP* (English Language Teacher Supply) *Project* volt, amelynek keretében új, hároméves, gyorsított egyszakos tanárképzés indult be kilenc egyetemen és tanárképző főiskolán. A *Lower Primary Project* keretében pedig új tantervet vezettek be tizenkét tanítóképző főiskolán, hogy az angol szakon megfelelő hangsúlyt kapjon a tanítójelöltek képzése.

A programok beindítására olyan brit oktatók és tanácsadók jöttek Magyarországra, akik sok éves tapasztalatra tettek szert a tanárképzési programok területén a világ minden részében. Új tanterveket dolgoztak ki különösen a metodika és az tantermi munka területén, valamint integrált nyelvtanulási

programokat vezettek be, hogy fejlesszék a diákok angoltudását. Nagy hangsúlyt kapott a hatékonyabb tanítási gyakorlat bevezetése is, melynek során a diákok mindent kipróbálhatnak, az óralátogatástól a kutatásig, taníthatnak az osztályt tanító tanár felügyelete alatt, és végül akár teljesen át is vehetnek egy osztályt.

A program jellegzetessége, hogy a vezetőtanárok (COTT/co-trainer) révén nagyon szoros és kölcsönös módszertani kapcsolat alakul ki a tanárképző intézmény és a gyakorlóiskola között.

A programok kidolgozása során a legfontosabb szempont mindig a kooperáció, a közös felelősség volt. A magyar tanárképző szakemberek végig aktívan részt vettek a munkában, majd végül teljes egészében át is vették a programok irányítását. Hogy ez az átvétel stratégiai szempontból is megalapozott legyen, külön figyelmet kellett fordítani az oktatói kar továbbképzésére. A tanszéki könyvtárak állománya kiegészült a legújabb szakmunkákkal, folyóiratokkal, video és hanganyagokkal, speciális képzési programokat szerveztünk Angliában, metodikai „workshop”-okat rendeztünk Magyarországon, hogy minél többen megismerhessék az időközben felhalmozott tapasztalatokat és szaktudást. A Project Management Board elnevezésű bizottság, amelynek tagjai a projektumban résztvevő intézmények képviselői, biztosítja az intézményekben folytatott munka egységességét.

Az Angliából érkező „input” periódus vége felé járva, megelégedéssel tekintetünk vissza az eddigi eredményekre, és bizakodva nézhetünk előre. Amióta a programban résztvevő diákok első csoportja kézhez kapta a diplomáját 1993-ban, összesen 700 diák végezte el az *ELTSUP* és több mint 300 a *Lower Primary* programot. Ma már mindkét program teljes kapacitással üzemel, és így 300–350 diák végez évente. Eddig majdnem 250 általános és középiskolában dolgozó COTT (vezetőtanár) kapott megfelelő képzést. A programban résztvevő tanszékek oktatói közül több mint százan vettek részt angliai programokban, míg körülbelül ötvenen azon dolgoznak, hogy távoktatási módszerrel Master of Arts fokozatot szerezzenek valamelyik angol egyetemen.

A kézzelfogható és mérhető eredmények mellett a projektumnak sikerült felhívnia a magyarok figyelmét arra, milyen fontos a magas színvonalú tanárképzés. Ez volt az egyik témája annak a nagyszabású konferenciának is, amelyet 1996. február 29. és március 2. között rendeztek Budapesten „Minőség az angoltanár-képzésben” címmel.

Magyarország neve mára már szinte egybeforrott a sikeres angoltanítással, különösen, ami a tanárképzést illeti; gyakran fordul elő, hogy a magyar programok szakértői, angolok és magyarok vegyesen, felkérést kapnak arra, hogy munkájukról beszámoljanak a környező országokban és máshol.

Az angol szaknyelv

Az angoltanárok iránti általános kereslet robbanásszerű növekedésével párhuzamosan a jog, az orvostudomány, a természettudomány és a technika területén is egyre több angolul jól beszélő szakértőre van szükség. Az angol nyelvvel nem specialistaként foglalkozó fiatal szakembereknek is tudniuk kell angolul, hogy naprakészen ismerjék szakterületük legújabb eredményeit, hogy olvashas-

sák a nemzetközi folyóiratokat és részt vehessenek külföldi konferenciákon és szemináriumokon. Ennek az igénynek a kielégítését célozza a *Service English Project* elnevezésű szaknyelvi program.

Első lépésként négy nagy intézmény angol tanszékének, illetve lektorátusának magyar oktatóiból álló csoport utazott Edinburgh-ba, ahol az egyetemen a számukra szervezett kurzusokon olyan alapvető témákban hallgathattak előadásokat, mint a kereslet-elemzés (needs analysis), továbbá tanfolyam- és tananyagtervezés. A mai napig 62 oktató végezte el ezeket a nagy-britanniai tanfolyamokat, amelyeket magyarországi „workshop”-ok követtek. Mindennek eredményeképpen az edinburghi szakemberek segítségével kialakult egy olyan magyar oktatói gárda, amelynek vezetésével a program széles körben beindítható. Az edinburghi és más angliai egyetemekkel kialakított kapcsolatok lehetővé teszik számukra, hogy önálló kutatásokat is folytassanak, sőt maguk is tanfolyamokat, illetve „workshop”-okat szervezzenek olyan intézmények oktatói számára, amelyek szintén csatlakozni kívánnak ehhez a projektumhoz. Jelenleg 15 intézmény vesz részt a programban – szoros együttműködésben a környező országok hasonló projektumokkal foglalkozó intézményeivel.

Britannisztika

A Nagy-Britannia és a britannisztika^{*} iránti megnövekedett érdeklődés kielégítésére indult a budapesti Eötvös Loránd, a debreceni, a szegedi és a pécsi egyetemeken angol és magyar specialisták vezetésével a *British Studies Project*. Az új programokban a hagyományos témák mellett, mint például Shakespeare, vagy a XIX. századi irodalom, olyan újak is szerepelnek, mint a történelem, a társadalom, a kultúra, a média vagy a regionális ismeretek, mely utóbbi a skót és az ír területekre vonatkozik. A hagyományos területek is gyakran vadonatúj irányokba mozdulnak el, mint például a női irodalom, vagy a nagy-britanniai etnikai kisebbségek irodalma. A mai brit regényírók műveiből rendezett kiállítások, modern drámaírók előadásai, fiatal költők látogatásai tovább gazdagították a kínálatot, amely megpróbálja híven tükrözni a modern Nagy-Britannia sokféleségét, dinamizmusát és multikulturális karakterét. Nemrégiben rendeztünk előadás-sorozatot „A tudomány és a művészet nyelve” címmel, ahol nem csak az irodalom világának szakemberei mutatkoztak be, hanem többek között egy olyan előadás is elhangzott, amelyet egy genetika professzor tartott „A költő viszonya a kémiához” címmel.

Amint tehát a projektum növekszik és terebélyesedik, egyre jobban összekapcsolódik a művészetek terén kifejtett tevékenységünkkel. Jól példázta ezt az összefonódást az 1995 őszen megrendezett Skót Fesztivál, amely válogatást nyújtott a skót művészetek, költészet, film-, zene-, és táncművészet alkotásaiból.

Ennek a projektumnak is, akár csak a többinek, nagy előnye az a kooperáció, amelynek segítségével a különböző intézmények megosztanak egymással minden információt és akár oktatócsere keretében előadásokat is tartanak egymás intézményeiben.

* A britannisztika váltotta föl az eddigi anglistika műszót, mint korszerűbb és politikailag-földrajzilag helyes kifejezés.

A britannisztika iránt érdeklődők számára rendezik azt a konferenciát is, amelyet „Media Studies – Framing the Issue” címmel május elején tartanak Pécsen.

Együttműködés a magán szektorral

Miután a fent említett négy projektumot beindítottuk, figyelmünket a gombaként szaporodó magán nyelviskolák felé fordítottuk. Feltétlenül szükség volt arra, hogy létrejöjjön egy olyan testület, amely felügyel az angol nyelvoktatás megfelelő színvonalának és megbízhatóságának állandó fenntartására. Néhány magas színvonalon működő nyelviskola, valamint a United States Information Service közreműködésével támogattuk tehát a nyelviskolák kamarájának létrejöttét, amely angol akkreditációs szakemberek segítségével kidolgozta saját akkreditációs rendszerét.

Szorosan együttműködünk számos nagy-britanniai és magyarországi angol nyelvtanítási anyagokat kiadó vállalattal, és támogatjuk a tanárok és szakemberek olyan szervezeteinek működését is, mint például az IATEFL (International Association of Teachers of English as a Foreign Language – Magyarországi Tagozat) és a HUSSE (Hungarian Society for the Study of English).

A British Council nyelvoktatási központja

Ugyanakkor beindítottuk intézményünkben is az angol nyelvoktatást. A British Council mintegy 90 oktatási központot üzemeltet 45 országban szerte a világon. Ezek a központok a British Council által kívánatosnak tartott színvonalat demonstrálják, s ugyanakkor önfenntartóak.

Budapesten a British Council angol nyelvi központja hamar megtalálta a helyét a nyelviskolák között, és az élet legkülönbözőbb területén tevékenykedő hallgatókat oktatja. Van közöttük diplomata, üzletember, közalkalmazott, diák – minden igényt igyekszünk kielégíteni. Míg 1992-ben 300 hallgató iratkozott be, ma már 1300 látogatja tanfolyamainkat. Az érdeklődés nyomására gyerekek számára speciális tanfolyamot is indítottunk szombat délelőtti foglalkozásokkal. Nagy gondot fordítunk arra, hogy angol anyanyelvű oktatóink megfeleljenek a legmagasabb követelményeknek is. Hallgatóink nagyra értékelik tanáraink munkáját és főleg interaktív tanítási módszerüket.

Tanítási programunkat az igényeknek megfelelően alakítottuk ki. Minden szinten oktatunk, teljesen kezdő kurzusoktól kezdve egészen a „University of Cambridge First Certificate”, „Advanced” és „Proficiency” vizsgákra felkészítő tanfolyamokig. Mivel ezeket a vizsgákat a világon mindenhol elismerik, ha hallgatóink sikeresen leteszik őket, sokkal nagyobb eséllyel indulnak mind az egyetemi felvételin, mind a nemzetközi munkaerő piacon.

Vannak speciális tanfolyamaink is: pillanatnyilag ajánlataink között szerepel a „Business English” középfeladói és haladó szinten, valamint két angol irodalmi és egy „Angol nyelv a médiában” címmel meghirdetett tanfolyamunk van. Terveink között szerepel további gyerekkurzusok beindítása, a brit életmód és kultúra megismertetése, valamint kereskedelmi ismeretek oktatása angol nyelven.

A British Councilhoz gyakran érkezik olyan felkérés is, hogy szervezzünk személyre szabott tanfolyamokat egyének vagy intézmények számára. Az egész

világra kiterjedő hálózatunk nagy segítséget nyújt ilyen esetekben, és a tőlük kapott anyagok, valamint az általuk felhalmozott tapasztalatok felhasználásával szerveztünk tanfolyamokat ENSZ képviselők, bankárok, repülőtéri dolgozók és más szakemberek számára. A budapesti tanároknak pedig rendszeresen ajánljuk azt a tanfolyamunkat, amely a University of Cambridge in English for English Teachers (CEELT) vizsgára készíti fel őket.

Minden erőfeszítésünk ellenére 1993-ban még mindig voltak olyan igények, amelyeket nem sikerült kielégítenünk. Könyvtárunk nem tudta az összes angol nyelvtanítási anyaggal kapcsolatos kérést teljesíteni, különösen azokat nem, amelyek vidéki iskolákból érkeztek. A tanárok érdeklődése az új tanítási módszerek és nyári tanfolyamok iránt kiapadhatatlannak tűnt. Világossá vált számunkra, hogy foglalkoznunk kell a végzett tanárok folyamatos továbbképzésével is.

Módszertani Központok

Pénz ugyan nem állt rendelkezésünkre, de szerencsére találtunk olyan magyar partnereket, akiknek a támogatásával elindíthattuk a Módszertani Központok felállítására tervezett programot. Ezek a központok a nagyobb városokban jöttek létre azzal a céllal, hogy kiszolgálják a tanító tanárok igényeit. Felszerelésük között megtalálható minden lényeges segédeszköz: audiovizuális hard- és software, komputerek, fénymásolók, video- és audiomagnók, valamint szak-, metodika-, tankönyvek és szakfolyóiratok is. Nagy-Britanniában megjelenő napilapok és népszerű kiadványok mellett audio- és videokazettán mutatjuk be a legmodernebb angol divatot és egyéb, az országgal kapcsolatos érdeklődésre számot tartó témát, így ezek a központok nemcsak a munkában nyújtanak segítséget, de akár tanári klubként is funkcionálhatnak.

Vezető szaktanár irányításával még eszme- és tapasztalatcserére is sor kerül, hogy a tanító tanárok ötletekkel és tanácsokkal segíthessék egymást.

Eddig négy ilyen Módszertani Központot nyitottunk meg (Győrött, Miskolcon, Pécsen és Szombathelyen) összesen mintegy 1000 taggal. Az ötödik központ is nemsokára megnyílik Debrecenben, az egyetemmel szoros együttműködésben. Központjaink minden érdeklődő tanár számára nyitva állnak.

További Módszertani Központok megnyitását is tervezzük, amennyiben erre anyagi lehetőségünk nyílik, hogy lehetőleg Magyarország egész területét lefedhessük. Kisebb központokat is szeretnénk létesíteni, hogy lehetőleg minden vidéki városban tanító tanárnak legyen hová fordulnia segítségért.

Angolanárok továbbképzése

1987 és 1993 között nyolc kéttannyelvű iskolai tanári státuszt az 1993. évi kulturális megbeszéléseken továbbképzési tanácsadói státusszá alakítottunk át. A meglehetősen vitatott Tankerületi Oktatási Központok vették át őket azzal a feladattal, hogy felügyeljék és irányítsák a környező megyékben dolgozó angoltanárok rendszeres továbbképzését.

Munkájuk a bizonytalan körülmények között elsősorban önállóan szervezett iskolalátogatásokra szorítkozott. Nem ritkán kiválasztottak egy-egy iskolát, vagy iskolacsoportot, ahol mini projektumokat vezettek be különféle formák-

ban, például arra ösztönöztek tanárokat, vagy tanárcsoportokat, hogy helyi sajátosságú tananyagokat írjanak speciálisan a saját iskolájuk számára, vagy látogassák egymás óráit, vagy éppen megpróbálták angol környezetet kialakítani az iskolákban úgy, hogy feldolgozták Nagy-Britannia egy-egy területét, vagy Angol Napokat rendeztek. Helyi hírleveleket adtak ki, és sokat tettek azért, hogy elterjessék az együttműködés szellemét a tanárok és az iskolák között.

Amikor a Tankerületi Oktatási Központok megszűntek, az MKM-mel egyetértésben úgy határoztunk, hogy a továbbképzési tanácsadókat, az érintettek nem kis örömeire, a megyei pedagógiai intézetek veszik át. Az új alapokra helyezett projektum egyre inkább erősödni látszik, de más projektumokkal is kapcsolatra fog lépni, mivel a tanácsadók arra ösztönzik a tanárokat, hogy olyan tanterveket és tananyagokat készítsenek, amelyek iskolájuk sőt az egész megyéjük speciális igényeit kielégítik, valamint hogy igazítsák hozzá értékelési és vizsgáztatási rendszerüket a Minisztérium jelenlegi programjához.

A projektum részt vállal az ELTE Tanárképző Központ által kidolgozandó új továbbképzési program létrehozásában és a jövő évre tervezett kipróbálásában is. A tanácsadók részt vesznek a modulok kialakításában és megkeresik annak a módját, hogyan lehet minél több tanár számára elérhetővé tenni a programot úgy, hogy kisebb blokkokban megpróbálják eljuttatni az iskolákba, hogy a tanároknak ne kelljen mindig egy központi helyre utazniuk.

Az angol vizsgák

Az angol nyelvi vizsgák területén is akad még tennivalónk. Már korábban is nagy érdeklődést tapasztaltunk ezek iránt a vizsgák iránt, de most, hogy 1995-ben a University of Cambridge Local Examinations Syndicate, az UCLES vizsgáztatási jogot adott nekünk, hozzáfogtunk, hogy a módszertani központok és más intézmények segítségével kiépítsünk egy olyan hálózatot, ahol mindenki leteheti az UCLES vizsgákat. Reményeink szerint tehát eljön az az idő, amikor majd senkinek sem kell messzire utaznia ahhoz, hogy letegyen egy CPE (Certificate of Proficiency in English), FCE (First Certificate in English) vagy éppen egy CAE (Certificate in Advanced English) vizsgát. I.E.L.T.S. (International English Language Testing System) vizsgát tehetnek mindazok, akik Nagy-Britanniában kívánnak munkát vállalni, vagy csak szeretnék ezen a vizsgán is lemérni tudásukat. A Nyelviskolák Kamarájának segítségével szeretnénk elérni, hogy minden leendő angoltanár letehesse a Nagy-Britanniában szokásos nyelvtanári vizsgákat, ezzel is biztosítva az angol nyelvoktatás magas színvonalának fenntartását.

Mindezen felül a British Council kapcsolatot teremtett több egyetemmel és szakirányú intézménnyel, mint amilyen például a CIMA (Chartered Institute of Management Accounts), így szinte minden angol szakmai vagy egyetemi vizsga letehető nálunk.

Angol nyelvoktatási folyóirat

Az angoltanítással kapcsolatos munkánkról időről időre hírt adunk *NOVELTY* című kiadványunkban, amely 1993 óta rendszeresen jelenik meg és főleg a British Council programjairól nyújt tájékoztatást. Tervezzük azonban, hogy az

IATEFL magyarországi tagozatával együttműködésben kissé átalakítjuk a folyóirat profilját, hogy még jobban megfeleljünk a tanárok igényeinek. A lap egy magyar angoltanár irányítása alá kerül, célja pedig az lesz, hogy egyenlő arányban tartalmazzon tudományos értekezéseket, programokról szóló híreket, könyvismertetéseket, az angol tanítással kapcsolatos eseményekről adott híradást és gyakorlati tanácsokat angoltanárok számára.

A könyvtár és az információs szolgálat

A Módszertani Központok és a *NOVELTY* csak egy része információs szolgáltatásainknak. Információs munkánk fókuszában a könyvtár áll, amely a Magyarország és Nagy-Britannia közötti baráti kapcsolat kialakulása óta, már nem kell, hogy menedéket nyújtson bizonyos nyugati orientáltságú magyar látogatóknak. Új korszak vette kezdetét könyvtárunk életében, amikor az igazgatóság elfoglalta új székhelyét 1992-ben.

A könyvtár szempontjából ez nemcsak újjászervezést jelentett, hanem új fejlődési irányok kijelölését is. Az új politikai irányvonalnak az volt a lényege, hogy a tradicionális és meglehetősen ódivatú közkönyvtári formát vadonatúj, „Pro-aktív” információs szolgáltatási rendszer váltsa fel, amelynek feladata a Nagy-Britanniában elért új eredményekre, tapasztalatokra vonatkozó információk iránti kereslet kielégítése.

A könyvtár felfrissített gyűjteménye több mint 10 ezer darabból áll, melynek egyharmada az angol nyelv tanításával kapcsolatos könyv és audiovizuális anyag, második harmada Nagy-Britanniában nemrég kiadott természettudományi, politikai, gazdasági, jogi, kereskedelmi és igazgatási, szociális, környezetvédelmi, valamint a modern irodalommal és művészetekkel foglalkozó szakmunkákból áll, harmadik harmada pedig szépirodalom, beleértve a hangos anyagokat is.

Referencia-gyűjteményünk mindenki számára könnyen hozzáférhetővé tesz minden alapvető információt, nagy-britanniai intézmények címétől kezdve a művészeteken és irodalmon keresztül egészen a történelmi és életrajzi adatokig.

Könyvgyűjteményünket egyre növekvő számú kikölcsönözhető video-dokumentumfilm és video-játékfilm egészíti ki. Célunk, hogy beszerezzük a legjobb angol filmeket és TV-sorozatokat is.

Folyóirattárunk 125 olyan folyóiratot tartalmaz, amelyek más magyarországi könyvtárban nem lelhetők fel. A választék a napilapoktól a művészeti, tudományos és speciális folyóiratokon át egészen az oly igen népszerű *New Musical Express*ig és a *Melody Maker*ig terjed.

Információs tudakozó szolgálatunk évente több ezer kérdésre válaszol nagy-britanniai tanulási lehetőségekkel kapcsolatban.

Terveink közé tartozik az információs technológia továbbfejlesztése, hogy még tökéletesebben kielégíthessük látogatóink egyre változó igényeit. Azt reméljük, hogy nemsokára üzembe helyezhetünk egy olyan integrált és automatizált könyvtári rendszert, amely átfogóbbá és egyszerűbbé teszi a katalógusok és a könyvtárban található egyéb információs források használatát.

Szeretnénk kialakítani egy olyan „Pro-aktív” információs rendszert is, amely

a nyomtatott források mellett, gépi információs forrásokat is magában foglal. CD-ROM adatbázis-gyűjteményünk életrajzi adatbázisoktól (pl. British National Bibliography, BookFind, BookBank, UK Official Publications, stb.) egészen a tudományos és szakosított adatbázisokig (pl. Current Research in Britain, Building Expertise in Science and Technology, Inside Information, Environment Abstracts, British Newspaper Index, British Humanities Index) terjed, amely nemsokára az érdeklődők rendelkezésére áll *on-line*, a könyvtári központból kiinduló helyi hálózatunkon.

Információs tudakozó szolgálatunkat új szolgáltatással kívánjuk bővíteni, melynek keretében előfizetőink információs csomagokhoz juthatnak hozzá *E-mailen* keresztül.

Természetesen a British Council is készül arra, hogy saját oldalai legyenek az Internetben, amelyek informálják az olvasót szinte minden általuk nyújtott szolgáltatásról és eseményről.

A művészetek

Az 1990-es években bekövetkezett politikai és gazdasági változások meglehetősen viharokat kavartak a magyar művészeti világban. Ezzel egy időben viszont egyre másra tűnnek elő az újabb és újabb kiállítóhelyek és művészeti vezetők, akik szívesen dolgoznak együtt külföldi előadó és képzőművészekkel. Ebben a helyzetben úgy döntöttünk, hogy művészeti tevékenységünkben bizonyos irányvonalakat követünk.

Az egyik legfontosabb elvünk az együttműködés. Csak olyan magyar szervezőkkel dolgozunk, akik magát a művészeti eseményt támogatják. Együtt végezzük a munkát, és együtt viseljük a költségeket. A helyszín és a közönség is magyar. Gyakran előfordul, hogy a művet, vagy műveket is a magyar partner választja ki. Munkánk alapvető eleme, hogy magyar partnereinknek lehetőséget adjunk arra, hogy nagy-britanniai fesztiválokra, művészeti eseményekre és kiállításokra is ellátogassanak.

Ahogy a britannisztika esetében, itt is a *mai* brit művészet bemutatására kívánjuk helyezni a hangsúlyt. Az a feladatunk, hogy olyan új előadókat és írókat mutassunk be a nemzetközi közönségnek, akik már nevet szereztek Angliában, Skóciában és Írországbán és fontos szerepet játszanak a kultúra színpadán. Ennek a munkának a nagy része persze kis volumenben zajlik.

A nagyszabású események rendezését sem hanyagoljuk el. Szolgálati időm alatt Magyarországra látogatott segítségünkkel a Royal Shakespeare Company, a Royal National Theatre, a Théâtre de Complicité és legutóbb a Cheek by Jowl. Itt járt a Birminghami Szimfonikus Zenekar, a BBC Welsh Orchestra és az Icebreakers. Magyar impresszáriók segítségünkkel meghívták a Balanescu Vonósnégyest és a Gavin Bryars Együttest, hogy a magyar közönségnek ízelítőt adjanak a modern brit zenéből. Jan Garbarek és a Hilliard együttes nagy sikerű koncertet adott szintén a segítségünkkel a budapesti Szent István Bazilikában. Az Angol Nemzeti Balett fellépett az Operaházban, és támogatásunkkal több brit balett is bekerült a magyar balettegyüttesek repertoárjába. Az 1992-ben megrendezett Making Waves fesztiválnak és a Petőfi Csarnokkal folytatott hosszú évekre visszatekintő együttműködésünknek köszönhetően olyan modern

táncegyütteseket sikerült Magyarországra hoznunk mint a DV8, a Phoenix és a Shobana Jeyasingh Dance Company. Henry Moore kiállítása volt a legrangosabb az általunk rendezett szoborkiállítások között, míg az Ernst Múzeum adott otthont Don McCullin fotóművész vándorkiállításának. Ezek az események gyakran egy-egy rangos fesztivál, a Budapesti Tavaszi Fesztivál, vagy az őszi Fesztivál keretében kerülnek megrendezésre. A British Council irodalmi munkákat is támogat: az Európa Kiadó a Vígszínházzal és a British Councilal közösen adta ki a *Moonlight* című könyvet, amely öt modern brit dráma magyar fordítását tartalmazza. „Cserében” Nagy-Britanniában nemsokára a könyvesboltokba kerül egy kötet, amely négy magyar darabot tartalmaz angol nyelven.

Az 1995 őszen rendezett Skót Fesztivál eseménysorozata pedig azt példázza, hogyan segítjük a pályakezdő művészek bemutatkozását, s egyszersmind azt a szándékunkat, hogy a Skóciáról az emberekben élő hagyományos, turisztikai felfogást egy mai képpel váltsuk fel. Az előadókat és a művészeket azokon a magyar helyszíneken válogatták ki, amelyeken felléptek.

Művészeti tevékenységünk másik eleme az a segítség, amelyet olyan művészeti vezetőknek nyújtunk, akik művészeti intézményeket menedzselnek a megváltozott és tovább változó környezetben. Lehetővé tesszük számukra, hogy Nagy-Britanniába látogassanak, vagy Magyarországon találkozzanak olyan brit szakértőkkel, akikkel megoszthatják tapasztalataikat és problémáikat.

Oktatás, társadalomtudomány és természettudomány

1991 óta az angol nyelvvel kapcsolatos tevékenységünk került leginkább előtérbe. Művészeti, információs és könyvtári tevékenységünk arra irányul, hogy bemutassuk a mai Nagy-Britanniát. Emellett azonban az egyéb területeket sem hanyagoltuk el. 1963 óta fáradozunk azon, hogy a két ország tudós és szakértő közösségét közelebb hozzuk egymáshoz. 1991 után pedig megkezdtük a csere- és ösztöndíjas programok kiterjesztését is.

Már 1991-ben elkezdtünk a környezettel kapcsolatos témákban aktívan tevékenykedni, a vízgazdálkodás területén, az európai ipari szabványosítás témájában és később a környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretterjesztésben. Munkánkat olyan nagyra értékelték, hogy 1991-ben a British Council képviseletében átvehettem az Ipar a Környezetért Alapítvány díját a környezet védelmében kifejtett tevékenységünk elismeréseként.

Később szociális gondozási programokat is beindítottunk, amelyek brit szakértők és tapasztalatok felhasználásával segítséget nyújtottak a magyarországi szociális ellátás jobb megszervezéséhez. A magyarországi szociális gondozók elhatározták, hogy létrehoznak egy képzési és kutatási hálózatot a többi ezen a területen tevékenykedő intézmény részvételével, és szoros kapcsolatra lépnek a British National Institute for Social Welfare nevű intézménnyel. Ennek a munkának a keretében látogatásokat szervezünk, hogy az érintettek jobban megismerhessék a szociális gondozómunkát és annak felépítését Angliában, valamint „workshop”-okat rendezünk a gyermek- és árvagondozás témakörében is.

A jogászok azon dolgoznak, hogy a magyar kereskedelmi jogot „közelítsék” az Európai Közösségéhez, a kriminológusok és bírák pedig azt tanulmányoz-

zák, milyen eredményeket értek el a börtön helyett használt alternatív megoldásokkal Nagy-Britanniában. Minisztériumi dolgozók az Európai Közösséghez való csatlakozás által felvetett problémákkal ismerkednek.

A már 1987-ben beígért természettudományi program 1990-ben végre beindult 10 különböző kisebb méretű kooperáció keretében. 1993-ban 20, 1996-ban 30 OMFB projektumhoz nyújtottunk anyagi támogatást. A legfontosabb témákat úgy választjuk ki, hogy összhangban legyenek az európai kutatásokkal, és így a kétoldalú kapcsolatok sokoldalú együttműködéssé szélesedhessenek. A *Miniszterelnöki Ösztöndíj* elnevezésű program, melynek keretében tudományos pályafutásuk közepén járó tudósok 10 hetet tölthetnek egy brit laboratórium-ban, 1996-ban indult be, és máris igen nagy az érdeklődés iránta.

A magyar felsőoktatásban folyamatosan végbemenő változások egyszerre jelentettek lehetőséget és kihívást is a számunkra. Egyetemi rektorok, tanulmányi felelősök és adminisztratív dolgozók mindkét országból együtt töprengenek az „Universitas” problémáján. Az 1996. évi Kulturális Egyezmény olyan projektumok támogatásáról rendelkezik, amelyek együttműködést tesznek lehetővé új PhD fokozatok megszerzésében, új tantervek kidolgozásában, valamint az iskolák és a felsőoktatás új igazgatási rendszerének felállításának területein.

Anyagi források

1996-ban a kultúra és az oktatás területén adódó együttműködési lehetőségek Magyarország és Nagy-Britannia között messze felülmúlják az anyagi lehetőségeket. Ennek oka elsősorban az, hogy az együttműködési lehetőségek megsokszorozódtak az elmúlt öt év során. A fent leírt tevékenységek nagy részét a brit kormány által nyújtott támogatásból finanszírozzuk. Bizonyos programokat azonban a Know How Alap is támogat, míg a Világbank (FEFA) az idegen nyelv-oktatás és vizsgáztatás területén nyújt segítséget (lásd a Goethe Intézet felmérését a *Modern Nyelvoktatás* 1995. decemberi számában). A szakmai és környezeti programokat a PHARE támogatja, de ösztöndíjat nyújt néhány a nyelvoktatási központunkban tanuló hallgató számára is. A nyelvoktatási központot a hallgatók által befizetett tanfolyami díjakból tartjuk fent, de magyar partnereink nagylelkűen támogatnak minket minden tevékenységünkben, akár kiállítási helyszínekről, akár tudományos és technikai programok finanszírozásáról legyen szó.

British Council Fellows and Scholars Association

Nem egy tevékenységünk alapeleme, hogy fiatal magyar szakembereket Nagy-Britanniába küldjünk egy évre egyetemi vagy szakmai munkára. Ezek az oktatók és tudományos munkatársak fontos információs forrást jelentenek majd számunkra a jövőben. A fiatalok ugyanis később fontos pozíciókba kerülnek saját szakterületükön és így szívesen fordulunk majd hozzájuk tanácsért. Azt reméljük, segítenek majd nekünk abban, hogy a tevékenységünk mindig is hasznos maradjon Magyarország számára. Nagy örömünkre szolgált, amikor elhatározták, hogy egy hivatalosan bejegyzett alapítványt tesznek, amelynek tagja lehet minden olyan szakember, aki valaha is Nagy-Britanniában tanult vagy dolgozott.

Személyes megjegyzés

Londonon kívül a British Council képviseletében dolgoztam Lengyelországban, Németországban és Japánban is, mielőtt Magyarországra jöttem, de annyi kihívással még soha sehol sem kellett szembenéznem, mint itt. Ezen a nyáron Szingapúrba megyek, ott foglalom el új igazgatói posztomat. De ha majd lesz időm visszagondolni arra az időre, amelyet Magyarországon töltöttem 1991 és 1996 között, bizonyára hiányozni fog az az izgalom, amely az itt töltött éveimet jellemezte. Nagyon fárasztó, de egyben lelkesítő is volt együtt dolgozni a kollégákkal és a magyar partnerekkel. A Magyarországon végbemenő változások gyors üteme gyakran okozott zavart, de sohasem voltunk híján jobbnál jobb, barátaink és munkatársaink által javasolt ötleteknek. Nekünk mindössze annyi dolgunk maradt, hogy kiválasszuk a legígéretesebbet, és szerencsére a legtöbb esetben az ígéret nem maradt csupán ígéret.

Javított kiadásban újra megjelenik:

KOVÁCS JÁNOS/ LÁZÁR A. PÉTER/ MARION MERRICK

A-Z / ANGOL NYELVTAN / LEXIKON

(888 old., kb. 1980 Ft)

„A Corvina Kiadó új profilja a tankönyvkiadás. Az Angol–Amerikai Intézet munkatársainak közreműködésével elkészült **A–Z Angol Nyelvtan**, amely lexikonszerűen, a magyar anyanyelvű használók legszélesebb rétegének készült, az első, nemzetközi mércével is mérhető angol nyelvtan ...” (*Magyar Nemzet*)

Hamarosan várható újdonság:

KOVÁCS JÁNOS / GRÁF ZOLTÁN BENEDEK / VÍZI KATALIN

A-Z / ANGOL NYELVTAN / GYAKORLÓKÖNYV

(Kb. 336 old., kb. 1100 Ft)

Angol nyelvtani gyakorlatgyűjtemény, a nagy sikerű nyelvtani lexikon társkötetete. Felépítésében pontosan követi a lexikon szerkezetét és témaköreit, tehát felöleli az angol nyelvtan minden fontos területét. Az egyes témakörökkel kapcsolatos tudnivalókat és szabályokat röviden összefoglalja, példamondatokkal illusztrálja, és minden kérdéskörhöz bőven ad feladatokat. A feladatok megoldásai az egyéni tanulókat segítik, a „használati utasítás” pedig a nyelvtanároknak szól.

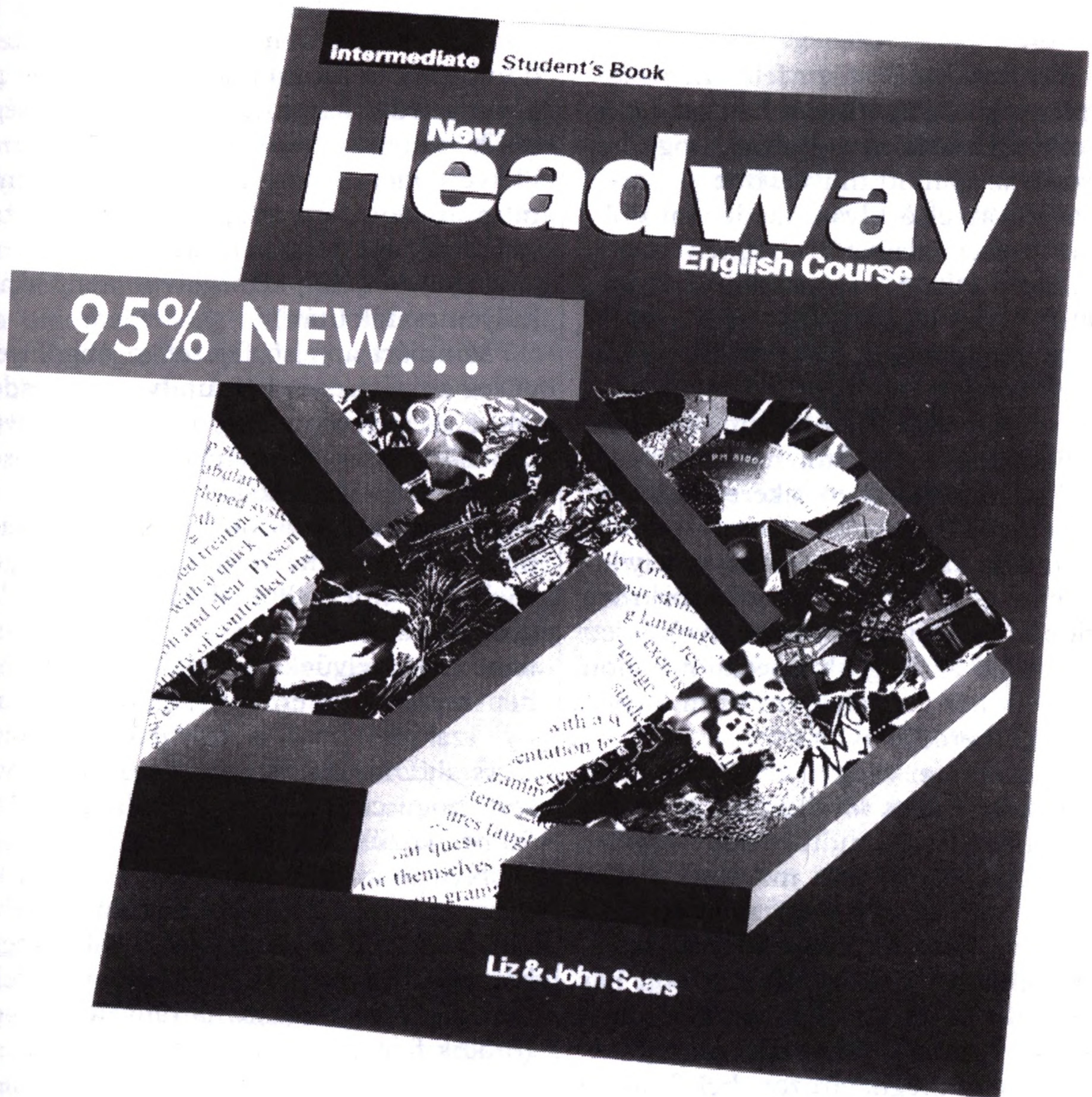
A gyakorlókönyv lehetővé teszi, hogy a magyar nyelvtanulók számára készült első átfogó angol nyelvtani lexikon integráns részévé váljon mind az iskolai, mind az egyéni nyelvtanulási folyamatnak.

A szerzők az Eötvös Loránd Tudományegyetem, illetve a LinguA nyelviskola tapasztalt nyelvtanárai.

Oxford University Press

1113 Budapest Tarcali u. 20. Tel./Fax: 166-1577

95% NEW MATERIAL

- Revised Grammar Syllabus
- Stronger Vocabulary Syllabus
- Improved Skills Syllabus
- New Extra Features : *Test your Grammar, 'Postscript', Stop and Checks, Pronunciation*